

**TRIMITERILE PRELIMINARE
ALE INSTANTELOR DIN
ROMÂNIA LA CJUE**

**CULEGERE ADNOTATĂ
DE JURISPRUDENȚĂ
(2015–2016)**

VOLUMUL VII

**MIHAI ȘANDRU
MIHAI BANU
DRAGOȘ CĂLIN
(Coordonatori)**

**TRIMITERILE PRELIMINARE
ALE INSTANTELOR DIN
ROMÂNIA LA CJUE**

**CULEGERE ADNOTATĂ
DE JURISPRUDENȚĂ
(2015–2016)**

VOLUMUL VII

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2019**

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘANDRU, MIHAI

Trimiterile preliminare ale instanțelor din România la CJUE / Mihai Șandru, Mihai Banu, Dragoș Călin (coord.). - București : Editura Universitară, 2014-2019

9 vol.

ISBN 978-606-591-923-5

Vol. 7 : Culegere adnotată de jurisprudență (2015-2016). - 2019 -

Conține bibliografie. - ISBN 978-606-28-0928-7

I. Banu, Mihai
II. Călin, Dragoș

347.99(4)(094.9)“2007/2013”

341.217(4) UE

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062809287

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2019
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 07217 CARTE / 0745.200.357
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Al șaptelea volum al repertoriului dosarelor privind trimiterile preliminare provenite din România – Câteva precizări introductive	IX
Lista abrevierilor și acronimelor utilizate	XI
103. CAUZA C-534/15, DUMITRAȘ	
Protecția consumatorilor; clauze abuzive; contract de garanție imobiliară încheiat de particulari care nu au niciun raport profesional cu noua societate comercială debitoare	3245
103.1. Judecătoria Satu Mare, Secția civilă, Încheierea din 5 mai 2015	3245
103.2. CJ, Ordonanța din 14 septembrie 2016, EU:C:2016:700	3247
103.3. Judecătoria Satu Mare, Secția civilă, Sentința civilă nr.4046 din 7 decembrie 2017, RO:JDSAT:2017:001.004046	3255
103.4. Tribunalul Satu Mare, Secția a II-a Civilă, de contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr.241/AP/LP din 5 octombrie 2018, RO:TBSTM:2018:026.000241	3277
104. CAUZA C-556/15, FONDUL PROPRIETATEA	
Concurență; ajutoare acordate de state	3307
104.1. Curtea de Apel Craiova, Secția a II-a civilă, Încheierea din 13 octombrie 2015.....	3307
104.2. CJ, Ordonanța din 22 iunie 2017, EU:C:2017:494	3314
104.3. Curtea de Apel Craiova, Secția a II-a civilă, Decizia nr. 653/2017 din 20 septembrie 2017, RO:CACRV: 2017:104.000653	3321
105. CAUZA C-556/15, POPESCU	
Politica socială; contracte de muncă pe durată determinată succesive; asistență veterinară în domeniul controlului sanitar-veterinar.....	3363
105.1. Curtea de Apel Craiova, Secția a II-a civilă, Încheierea din 21 octombrie 2015.....	3363
105.2. Curtea de Apel Craiova, Cerere de trimitere preliminară.....	3364
105.3. CJ, Ordonanța din 21 septembrie 2016, EU:C:2016:726	3369
105.4. Curtea de Apel Craiova, Secția I Civilă, Decizia nr.169 din 18 ianuarie 2017, RO:CACRV:2017:084.000169	3382
106. CAUZA C-627/15, GAVRILESCU ȘI GAVRILESCU	
Apropierea legislațiilor; protecția consumatorilor	3394
106.1. Judecătoria Câmpulung, Încheierea din 22 octombrie 2015	3394
106.2. Tribunalul Argeș, Secția Civilă, Decizia nr.200 din 17 martie 2016, RO:TBARG:2016:019.000200	3416
106.3. Judecătoria Câmpulung, Încheierea din 2 iunie 2016.....	3439

106.4. Tribunalul Argeș, Secția Civilă, Decizia nr.672 din 24 noiembrie 2016, RO:TBARG:2016:019.000672	3443
106.5. CJ, Concluziile Avocatului General Nils Wahl prezentate la 14 septembrie 2017, EU:C:2017:690.....	3446
106.6. CJ, Ordonanța Președintelui Camerei a doua a Curții din 4 octombrie 2017, EU:C:2017:749	3463
106.7. Judecătoria Câmpulung, Sentința civilă nr. 2490 din 2 noiembrie 2017, RO:JDCPG:2017:001.002490	3463
107. CAUZA C-632/15, POPESCU	3481
Transporturi rutiere; obligația persoanelor care înainte de intrarea în vigoare a acestei reglementări erau autorizate să conducă fără permis mopede de a obține un permis de conducere	
107.1. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 12 noiembrie 2015	3481
107.2. Concluziile avocatului general Henrik Saugmandsgaard Øe prezentate la 24 noiembrie 2016, EU:C:2016:894	3492
107.3. CJ, Hotărârea din 26 aprilie 2017, EU:C:2017:303	3508
107.4. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2352 din 22 iunie 2017	3517
108. CAUZA C-22/16, FONDUL PROPRIETATEA	
Concurență; ajutoare acordate de către state.....	3525
108.1. Tribunalul București, Secția a VI-a civilă, Încheierea din 3 iulie 2015	3525
108.2. Tribunalul București, Secția a VI-a civilă, Încheierea din 2 februarie 2016	3533
108.3. CJ, Ordonanța din 22 iunie 2017, EU:C:2017:494	3534
108.4. Tribunalul București, Secția a VI-a civilă, Sentința civilă nr. 1306 din 27 aprilie 2018, RO:TBBUC:2018:016.001306	3540
109. CAUZA C-55/16, EVO BUS	
Sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată; condiții de obținere a rambursării.....	3555
109.1. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 17 decembrie 2015	3555
109.2. CJ, Ordonanța din 30 iunie 2016, EU:C:2016:513	3564
109.3. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios administrativ și fiscal, Decizia nr.3469 din 8 decembrie 2016...	3569
110. CAUZA C-111/16, PAPER CONSULT	
Fiscalitate; dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată.....	3579
110.1. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 21 ianuarie 2016	3579

110.2. CJ, Concluziile avocatului general Paolo Mengozzi, EU:C:2017:413	3586
110.3. CJ, Hotărârea din 19 octombrie 2017, EU:C:2017:775	3602
110.4. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 5387 din 16 noiembrie 2017, RO:CACLJ:2017:050.005387	3615
111. CAUZA C-150/16, FONDUL PROPRIETATEA	
Concurență; ajutoare acordate de către state.....	3627
111.1. Curtea de Apel Craiova, Secția a II-a Civilă, Încheierea din 3 martie 2016.....	3627
111.2. CJ, Hotărârea din 18 mai 2017, EU:C:2017:388	3634
112. CAUZA C-186/16, ANDRICIUC ȘI ALȚII	
Clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii; momentul aprecierii existenței unui dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract	3642
112.1. Curtea de Apel Oradea, Secția a II-a Civilă, de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 3 martie 2016	3643
112.2. CJ, Concluziile avocatului general Nils Wahl, EU:C:2017:313..	3657
112.3. CJ, Hotărârea din 20 septembrie 2017, EU:C:2017:703	3676
112.4. Curtea de Apel Oradea, Secția a II-a Civilă, de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr.370/C/2017 – A din 28 noiembrie 2017, RO:CAORA:2017:007.000370.....	3689

**Al șaptelea volum al repertoriului dosarelor privind
trimiterile preliminare provenite din România –
Câteva precizări introductive**

Al șaptelea volum din *Trimiterile preliminare ale instanțelor din România la CJUE. Culegere adnotată de jurisprudență (2015-2016)* include 9 cauze, după cum urmează: cauza C-534/15, *Dumitraș* (protecția consumatorilor); cauza C-556/15, *Fondul Proprietatea* (concurență); cauza C-556/15, *Popescu* (politica socială); cauza C-627/15, *Gavrilescu și Gavrilescu* (protecția consumatorilor); cauza C-632/15, *Popescu* (transporturi rutiere); cauza C-22/16, *Fondul Proprietatea* (concurență); cauza C-55/16, *Evo Bus* (taxa pe valoarea adăugată); cauza C-111/16, *Paper Consult* (fiscalitate); cauza C-150/16, *Fondul Proprietatea* (concurență); cauza C-186/16, *Andriciuc și alții* (clauze abuzive).

Am prezentat în cadrul fiecărui dosar hotărârile instanțelor române, alături de deciziile pronunțate de Curtea de Justiție. Intervențiile asupra hotărârilor au fost reduse și au constatat în îndreptarea tacită a unor erori minore, în uniformizarea pe cât posibil a unor referințe și în semnalarea unor formulări mai puțin reușite, iar notele de subsol sunt menite să aducă câteva precizări și să actualizeze referiri la dispoziții ale dreptului UE. Am înlocuit acolo unde a fost posibil referirile făcute la coduri cu abrevieri incluse în lista enumerată la începutul volumului: *C.civ.*, *C.fisc.*, *C.pen.*, *C.pr.civ.*, *C.pr.fisc.*, *C.pr.pen.*.

Demersul este susținut de Asociația Română de Drept și Afaceri Europene (ARDAE), de Centrul de Studii de Drept European (CSDE) al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române și de Asociația Forumul Judecătorilor din România (FJR).

Lista tuturor trimiterilor preliminare provenite din România este accesibilă la <http://iaduer.ro/> și este actualizată în permanență. Am avut în vedere evoluțiile legislative, de doctrină și jurisprudență de până la 1 aprilie 2019.

Mihai ȘANDRU
Mihai BANU
Dragoș CĂLIN

LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR UTILIZATE

AETR	Acordul european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AFP	Administrația Finanțelor Publice
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
ARR	Autoritatea Rutieră Română
av.	avocat
BEJ	biroul executorului judecătoresc
CCR	Curtea Constituțională a României (<i>cu varianta „CC”</i>)
C.civ	Codul civil
C.com	Codul comercial
CDFUE	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (<i>a se vedea și „carta”</i>)
C(E)E	Comunitatea (Economică) Europeană / Tratatul de instituire a Comunității (Economice) Europene (<i>cu varianta „TCE”</i>)
CECO	Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEDO	Convenția europeană a drepturilor omului / Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.fisc.	Codul fiscal
CJ	Curierul Judiciar (CH Beck)
C(E)J	Curtea (Europeană) de Justiție (<i>cu varianta „CJE”</i>)
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene (anterior Tratatului de la Lisabona)
CJP	casă județeană de pensii
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
CNPAS	Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale
CNVM	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
C.pen.	Codul penal
C.pr.civ.	Codul de procedură civilă
C.pr.fisc.	Codul de procedură fiscală
C.pr.pen.	Codul de procedură penală
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
carta	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
coord.	coordonator
DAE	dobândă anuală efectivă
DGAMC	Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili
DGFP	Direcția Generală a Finanțelor Publice
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

DNA	Direcția Națională Anticorupție
dos.	dosar
ECLI	European Case Law Identifier
ECR	European Court Reports (ediția în limba engleză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)
ed.	ediție
en.	englez / britanic
Euratom	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice
f.	filă
fr.	francez(ă)
HG	Hotărâre a Guvernului
<i>ibidem</i>	în același loc
<i>idem</i>	același autor
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
IM	Inspecția Muncii
ind.	indice
<i>infra</i>	mai jos (în lucrare)
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție (<i>cu variantele „I.C.C.J.” sau „ICCJ”</i>)
ISCTR	Inspectoratul de Stat pentru Controlul Transportului Rutier
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (seria „L” – Legislație, seria „C” – Comunicări și Informații)
jud.	județ
lit.	litera
loc.	localitate
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
MDRTCA	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
M.Of.	Monitorul Oficial al României
mun.	municipiu
NCC	noul Cod civil
NCPC	noul Cod de procedură civilă
n.n.	nota autorului / nota noastră (a autorului)
OG	ordonanța Guvernului
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
OMFP	ordin al ministrului finanțelor publice
<i>op. cit.</i>	lucrarea citată
OSIM	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
OUG	ordonanța de urgență a Guvernului
par.	paragraful
pct.	punctul
Rec.	Recueil de la jurisprudence de la Cour de justice des Communautés européennes et du Tribunal de première instance des Communautés européennes (ediția în limba franceză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)

Rep.	(începând cu anul 2007) Repertoriul jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene și a Tribunalului de Primă Instanță a Comunităților Europene (ediția în limba română) (partea I – Curtea de Justiție; partea a II-a – hotărârile Tribunalul Uniunii Europene)
RRDE(C)	Revista română de drept european (comunitar) (Wolters Kluwer Romania)
s.n.	sublinierea noastră (a autorului)
<i>supra</i>	mai sus, anterior (în lucrare)
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona)
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană (Lisabona)
TUE	Tribunalul Uniunii Europene
TVA	taxă pe valoarea adăugată
UE	Tratatul privind Uniunea Europeană (anterior Lisabona)
UE	Uniunea Europeană
VCPC	vechiul Cod de procedură civilă
vol.	volum

103. CAUZA C-534/15, DUMITRAȘ
Protecția consumatorilor; clauze abuzive; contract de garanție
imobiliară încheiat de particulari care nu au niciun raport
profesional cu noua societate comercială debitoare

- 103.1. Judecătoria Satu Mare, Secția civilă, Încheierea din 5 mai 2015**
- 103.2. CJ, Ordonanța din 14 septembrie 2016, EU:C:2016:700**
- 103.3. Judecătoria Satu Mare, Secția civilă, Sentința civilă nr.4046 din 7 decembrie 2017, RO:JDSAT:2017:001.004046**
- 103.4. Tribunalul Satu Mare, Secția a II-a Civilă, de contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr.241/AP/LP din 5 octombrie 2018, RO:TBSTM:2018:026.000241**

103.1. Judecătoria Satu Mare, Secția civilă,
Încheierea din 5 mai 2015
Dosar nr. 12534/296/2013*

Pe rol fiind judecarea cauzei privind pe reclamantii **D.P.** și **D.M.**, în contradictoriu cu pârâta **BRD GROUPE SOCIÉTÉ GÉNÉRALE SUCURSALA JUDEȚEANĂ SATU MARE**, având ca obiect constatare nulitate act.

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă reclamanta **D.M.**, asistată de av. **A.L.**, și reprezentanta pârâtei în subs. av. **I.D.**.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, care învederează instanței că acțiunea se află la al cincilea termen de judecată după soluționarea conflictului negativ de competență, poziția 4 pe lista de ședință.

Prin serviciul de registratură al instanței pârâta a depus la data de 04.05.2015 note de ședință.

Reprezentanta reclamantilor depune înscrisuri privind expertiza întocmită în dosar 4023/296/2013 pentru a dovedi că la data noapții valoarea imobilelor depășea de trei ori valoarea împrumutului, și încheierea de autentificare nr. 1017 din 30.07.2009 solicitată de instanță, totodată menționează că a comunicat un exemplar din înscrisuri și reprezentantei părții adverse.

Reprezentanta pârâtei depune la dosar înscrisuri cu privire la comisionul de gestionare – administrare o hotărâre care nu privește părțile.

Instanța cu privire la hotărârea depusă de reprezentanta pârâtei învederează că nu pe jurisprudența Tribunalului Satu Mare a ridicat problema ci pe jurisprudența Curții de Apel Oradea, totodată, cu privire la raportul de expertiză întocmit în dosar nr.4023/296/2013 constată din concluziile acestuia, pag.13 din raport, că valoarea lotului 1, de natură teren în suprafață de 1.195 mp cu construcție nefinalizată în roșu fără utilități este de 594.038 lei iar valoarea lotului 2 de natură teren în suprafață de 3212 mp cu construcții de tip depozitar administrativ este de 545.219 lei, iar potrivit contractelor 54, 55 și 56

din 30.07.2009 valoarea acestora este de 300.000 lei, 125.000 lei respectiv 49.860 lei, totodată acordă cuvântul reprezentantelor părților cu privire la alte concluzii de depus înafara celor depuse. Reprezentantele părților arată că nu au alte concluzii de formulat.

Instanța apreciază că se impune suspendarea cauzei și sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene potrivit art. 2, lit. b din Directiva 93/13/CEE, pentru a ne comunica dacă și reclamanții D.P. și D.M. raportat la datele speței, se includ în noțiunea de consumatori, având în vedere că în prealabil aceștia au fost persoane fizice garante al unui contract de împrumut încheiat cu pârâta alături de principala debitoare a cărei administrator era reclamantul, dar acel contract a suferit o modificare vechea debitoare în care reclamantul era administrator novând creanța către o altă societate, în care nici reclamantul și nici reclamanta nu au calitate de administrator, dar au semnat pentru noul debitor în calitate de fidejutori, obligația novată către noua debitoare, totodată acordă cuvântul reprezentantelor părților dacă asupra formulării chestiunii preliminare sunt obiecțiuni, sau sunt formulate greșit.

Reprezentantele părților arată că nu au obiecțiuni.

INSTANȚA,

Având în vedere că nu sunt obiecțiuni la întrebarea preliminară formulată, potrivit art. 412 pct. 7 NCPC va suspenda prezenta cauză până la soluționarea chestiunii preliminare adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene, dacă reclamanții pot fi asimilați drept consumatori potrivit art. 2 lit. b, și a art.1, al. 1 din Directiva 93/13/CEE și dacă intră contractele accesorii încheiate de reclamanți în asigurarea contractului inițial sub incidența articolelor din tratat, cu mențiunea că reclamanții în prealabil au fost persoane fizice garante al unui contract de împrumut încheiat cu pârâta creditoare alături de principala debitoare persoană juridică a cărei administrator era reclamantul, dar ulterior acel contract a suferit o modificare iar vechea debitoare în care reclamantul era administrator a novat creanța către o altă persoană juridică cu acordul pârâtei creditoare - în care nici reclamantul și nici reclamanta nu au calitate de administratori, dar au semnat pentru noua debitoare persoană juridică în calitate de fidejutori obligația novată către noua debitoare, în condițiile în care sunt înafara scopurilor lor comerciale, în raport cu activitatea profesională a debitoarei.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN NUMELE LEGII, DISPUNE:

Admite cererea formulată de instanță din oficiu.

În temeiul dispozițiilor art. 276 din TFUE, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

1. Articolul 2 litera b din Directiva 93/13/CEE, în privința definirii noțiunii de „consumator” trebuie interpretat în sensul că include sau dimpotrivă în sensul că exclude din această definiție persoanele fizice ce au semnat în calitate de garant-fideiutor acte adiționale și contracte accesorii (contracte de fideiusiune, de garanție imobiliară) contractului de credit încheiat de o societate

comercială în vederea desfășurării activității sale, în condițiile în care aceste persoane fizice nu au nici o legătură cu activitatea societății comerciale și au acționat în scopuri care se află în afara activității lor profesionale, cu mențiunea că reclamantii în prealabil au fost persoane fizice garante al unui contract de împrumut încheiat cu pârâta creditoare alături de principala debitoare persoană juridică a cărui administrator era reclamantul, dar ulterior acel contract a suferit o modificare iar vechea debitoare în care reclamantul era administrator a novat creanța către o altă persoană juridică cu acordul pârâtei creditoare - în care nici reclamantul și nici reclamanta nu au calitate de administratori, dar au semnat pentru noua debitoare persoană juridică în calitatea de fidejutori obligația novată către această nouă debitoare.

2. Art.1 alin.1 din Directiva 93/13/CEE trebuie interpretat în sensul că intră sub incidența acestei directive numai contractele încheiate între comercianți și consumatori având ca obiect vânzarea de bunuri sau servicii sau intră sub incidența acesteia și contractele accesorii (contract de garanție, de fidejusiune) unui contract de credit al cărui beneficiar este o societate comercială, încheiate de persoane fizice ce nu au nicio legătură cu activitatea societății comerciale și care au acționat în scopuri care se află în afara activității lor profesionale, cu mențiunea că reclamantii în prealabil au fost persoane fizice garante al unui contract de împrumut încheiat cu pârâta creditoare alături de principala debitoare persoană juridică a cărui administrator era reclamantul, dar ulterior acel contract a suferit o modificare iar vechea debitoare în care reclamantul era administrator a novat creanța către o altă persoană juridică cu acordul pârâtei creditoare - în care nici reclamantul și nici reclamanta nu au calitate de administratori, dar au semnat pentru noua debitoare persoană juridică în calitatea de fidejutori obligația novată către această nouă debitoare.

Suspendă conform dispozițiilor art. 412 pct. 7 NCPC judecarea cauzei până la pronunțarea de Curtea de Justiție a Uniunii Europene a hotărârii preliminare.

Învederează părților dispozițiile art. 416 NCPC privind perimarea cauzei, dacă pricina rămâne în nelucrare din vina părților timp de 6 luni de la data comunicării răspunsului la întrebările preliminare adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene, în pricina ce a motivat suspendarea.

Judecata reîncepe prin cererea de repunere pe rol a cauzei, la cererea uneia dintre părți.

Cu drept de recurs pe toată durata suspendării.

Pronunțată în ședința publică de la 05 mai 2015.

103.2. CJ, Ordonanța din 14 septembrie 2016, EU:C:2016:700

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Directiva 93/13/CEE – Clauze abuzive – Articolul 1 alineatul (1) – Articolul 2 litera (b) – Calitatea de consumator – Transmiterea unei creanțe prin novația unor contracte de credit – Contract de garanție imobiliară încheiat de particulari care nu au niciun raport profesional cu noua societate comercială debitoare”

În cauza C-534/15,
având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul
articolului 267 TFUE de Judecătoria Satu Mare, prin decizia din 30 septembrie
2015, primită de Curte la 12 octombrie 2015, în procedura

Pavel Dumitraș,
Mioara Dumitraș

împotriva

BRD Groupe Société Générale – Sucursala Județeană Satu Mare

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, domnul A. Borg
Barthet și doamna M. Berger (raportor), judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru domnul și pentru doamna Dumitraș, de ei înșiși;

– pentru guvernul român, de R. Radu, de A. Wellman și de L. Lițu, în
calitate de agenți;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek și de J. Vláčil, în calitate de agenți;

– pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de
F. Di Matteo, avvocato dello Stato;

– pentru Comisia Europeană, de C. Gheorghiu și de D. Roussanov, în
calitate de agenți,

având în vedere decizia, luată după ascultarea avocatului general, de a
se pronunța prin ordonanță motivată, în conformitate cu articolul 99 din
Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

Ordonanță

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1
alineatul (1) și a articolului 2 litera (b) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din
5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii
(JO L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

2 Această cerere a fost prezentată în cadrul unui litigiu între domnul
Pavel Dumitraș și doamna Mioara Dumitraș, pe de o parte, și BRD Groupe
Société Générale – Sucursala Județeană Satu Mare (denumită în continuare
„BRD Groupe Société Générale”), pe de altă parte, în legătură cu trei contracte
de credit și un contract de garanție imobiliară.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Al zecelea considerent al Directivei 93/13 prevede:

„întrucât se poate obține o protecție mai eficace a consumatorului prin
adoptarea unor norme de drept uniforme în ceea ce privește clauzele abuzive;
întrucât aceste norme ar trebui să se aplice tuturor contractelor încheiate între
vânzători sau furnizori [a se citi «profesioniști»] și consumatori; întrucât, prin
urmare, trebuie excluse din domeniul de aplicare al prezentei directive, *inter
alia*, contractele de muncă, contractele privind drepturile de succesiune,

contractele privind drepturi care intră sub incidența Codului familiei și contractele privind înființarea sau organizarea companiilor”.

4 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din directiva menționată:

„Scopul prezentei directive este de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre privind clauzele abuzive în contractele încheiate între un vânzător sau furnizor [a se citi «profesionist»] și un consumator.”

5 Articolul 2 din aceeași directivă definește noțiunile „consumator” și „vânzător sau furnizor [a se citi «profesionist»]” astfel:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(b) «consumator» înseamnă orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale;

(c) «vânzător sau furnizor» [a se citi «profesionist»] înseamnă orice persoană fizică sau juridică care, în cadrul contractelor reglementate de prezenta directivă, acționează în scopuri legate de activitatea sa profesională, publică sau privată.”

6 Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 93/13 prevede:

„O clauză contractuală care nu s-a negociat individual se consideră ca fiind abuzivă în cazul în care, în contradicție cu cerința de bună-credință, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, în detrimentul consumatorului.”

Dreptul român

Legea nr. 193/2000

7 Directiva 93/13 a fost transpusă în ordinea juridică românească prin Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori din 10 noiembrie 2000, în versiunea republicată (*Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 305 din 18 aprilie 2008).

8 Conform articolului 1 alineatele (1)-(3) din Legea nr. 193/2000:

„(1) Orice contract încheiat între comercianți și consumatori pentru vânzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fără echivoc, pentru înțelegerea cărora nu sunt necesare cunoștințe de specialitate.

(2) În caz de dubiu asupra interpretării unor clauze contractuale, acestea vor fi interpretate în favoarea consumatorului.

(3) Se interzice comercianților stipularea de clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.”

9 Articolul 2 alineatele (1) și (2) din Legea nr. 193/2000 definește noțiunile „consumator” și „comerciant” astfel:

„(1) Prin consumator se înțelege orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale.

(2) Prin comerciant se înțelege orice persoană fizică sau juridică autorizată, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în cadrul activității sale comerciale, industriale sau de producție,

artizanale ori liberale, precum și orice persoană care acționează în același scop în numele sau pe seama acesteia.”

Codul civil

10 Articolul 1128 din Codul civil prevede:

„Novațiunea se operează în trei feluri:

1. când debitorul contractează în privința creditorului său o datorie nouă ce se substituie celei vechi care este stinsă;

2. când un nou debitor este substituit celui vechi, care este descărcat de creditor;

3. când, prin efectul unui nou angajament, un nou creditor este substituit celui vechi, către care debitorul este descărcat.”

11 Potrivit articolului 1132 din Codul civil:

„Delegația prin care un debitor dă creditorului un alt debitor ce se obligă către dânsul nu operează novațiunea dacă creditorul n-a declarat expres că descarcă pe debitorul ce a făcut delegația.”

12 Articolul 1135 din Codul civil prevede:

„Când novațiunea se operează prin substituirea unui nou debitor, privilegiile și ipotecile primitive ale creanței nu pot trece asupra bunurilor noului debitor.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

13 În perioada 2005-2008, BRD Groupe Société Générale, în calitate de împrumutător, și SC Lanca SRL, în calitate de împrumutat, au încheiat trei contracte de împrumut.

14 Pentru garantarea obligațiilor născute din aceste contracte, domnul Dumitraș, administrator și asociat unic al Lanca, și doamna Dumitraș au încheiat un act de garanție ipotecară în favoarea BRD Groupe Société Générale.

15 La data de 30 iulie 2009, BRD Groupe Société Générale, în calitate de împrumutător, și SC Lanca Construcții SRL, în calitate de împrumutat, precum și Lanca, în calitate de codebitor, au încheiat trei contracte de credit, cu numerele 54/30.07.2009, 55/30.07.2009 și 56/30.07.2009, având ca obiect refinanțarea și reeșalonarea celor trei contracte de împrumut încheiate anterior între BRD Groupe Société Générale și Lanca.

16 La aceeași dată, prin actul notarial autentificat sub numărul 1017 și intitulat „Contract de vânzare prin novație subiectivă-delegație perfectă”, Lanca, societate delegantă, a fost substituită de Lanca Construcții, societate delegată, ca debitoare a obligațiilor acesteia rezultate din contractele de credit încheiate inițial cu BRD Groupe Société Générale, față de BRD Groupe Société Générale menționată, cu acordul acesteia din urmă, dat în calitate de societate delegatară.

17 Din decizia de trimitere reiese de asemenea, în primul rând, că nici domnul Dumitraș, nici doamna Dumitraș nu au calitatea de administratori ai Lanca Construcții, în al doilea rând, că s-au angajat să garanteze, în calitate de garanți ipotecari, obligația acesteia din urmă ca urmare a novației, în al treilea rând, că au semnat în acest scop în nume propriu, în calitate de garanți ipotecari, cele trei contracte de credit din 30 iulie 2009 și, în al patrulea rând,